

Igipõline võitlus tuuleveskitega

27.03.2012 10:00

Toomas Kuter, laulja ja literaat

Õilsa kurva kuju rüütli don Quijote lugu, mille Miguel de Cervantes Saavedra juba 16. sajandil surematuks lõi, kujunes New Yorgis 1928. aastal sündinud Ameerika helilooja Mitch Leigh' kõige kuulsamaks teoseks.

Kuigi helilooja kirjutas veel hulga lavavorme, ei saavutanud neist ükski selle muusikali populaarsust ja edu.

"Mees La Manchast" esietendus 22. novembril 1965 ANTA Washington Square Theatres New Yorgis.

1971. aastal tõi Sulev Nõmmik muusikali lavale Estonias, kusjuures kuulsast kolmikust Georg Ots, Endel Pärn ja Helgi Sallo, kelle kanda oli lõviosa toonasest lavastusest, räägitakse legende tänapäevani.

Muutuvad ajad, muutuvad kombes ja mingil määral muutub isegi inimene, kuid oma ideedesse uskuva hullumeelse õilsa rüütli võitlus tuuleveskitega ei muutu. Või kas ongi siin tegu hullusega? Võib-olla hoopis elu enesega selle tõelistes värvides.

Sügav elufilosoofia ja räige meelus

Just niisuguse küsimuse on püstitanud lavastaja Neeme Kuningas ja jätnud selle õhku rippuma. Vastus tuleb vaatajal enesel leida, kui ta on selle leidmiseks küps ja tal on säilinud mõtlemisvõime. Ilmselt on.

Tihe ja liikuv lavastus paneb mõtte tööle, kusjuures hästi mõjub, et Kuningas on hoidunud hinnangu andmisest. Pigem on ta lavaletodu publikule edastanud kõrvaltvaataja pilgu läbi.

Muusikalist kumab küll lavastaja enese mõttemaailm ja tema taotlus, mis kaldub idealiseeritud hulluse poole, mis moodustabki parima osa elust, kuid Kuningas ei suru seda peale, jättes küllaldaselt ruumi teistele, vajadusel vastupidistele arvamustele.

Lavastus on tempokas ja sügav elufilosoofia peidetud selle tempokuse vahele või alla, kusjuures sugugi mitte igaüks ei pruugi seda sealt välja noppida.

Kes tahab muusikalist nädalalõpuks annuse meelelahutust saada, selle ka saab. Piisab räiget meelust, kohati rõveduse piirimail püsivat sensuaalsust ja kõike seda, mis inimesi iidsetest aegadest enim huvitanud on. Ent see pole määrav ning õilis rüütel ei kao selle vahele ära.

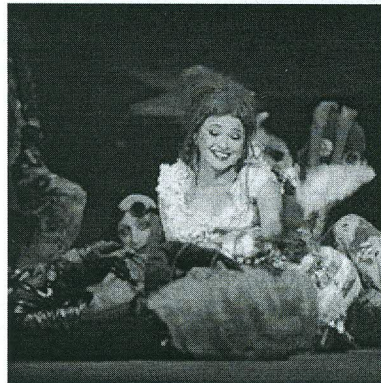
Kuninga lavastus on allhoovustes pööratud sissepoole ja see, mis sealt vastu vaatab, on lapselik ideaalmaastik, kus liiguvad nii peaosaliste kui lavastaja mõtted.

Cervantese aeg oli pime ja karm, don Quijote lugugi pole helge, samal ajal võib selle helgeks mõelda. Samavõrd pime ja süngel on kogu etenduse vältel lavavalgustus, mis kohati masendust tekitab.

Seda suurem on kontrast, kui etenduse lõppedes, kui don Quijotel tulnud aeg siitilmast lahkuda, lava eredad ja soojad toonid omandab. See omakorda vajutab pitsi kogu loole, pöörates selle positiivsele lainele, pannes uskuma ideaalide jõusse. Kõigesse sellesse, mis elule mõtte annab ja mis tegelikult elu enese mõte on. Siinkohal on don Quijote võitnud – nii otseselt kui kaudselt.

Dekoratsioonid on minimaalsed. Peeglid, mida etenduses kasutatakse, toimivad alati ja tekitavad tekstis oleva tasandlikkuse füüsiliseltki. Kostüümid on uhked ja kohati naljakad, kuid ei häiri, tuues esinejad välja Cervantese ajastust ja eelmisest sajandist otse tänapäeva. Need ei mõju absurdelt, pigem täiendavad klassikaliselt harjumuspärast, lisades sinna nüüdisaegsuse, millega harjuda tuleb.

Hanna-Liina Võsa – staar laval

Hanna-Liina Võsa valdab peensusteni žanri, millel nimeks muusikal.

Foto: Mihkel Maripuu / Postimees

